

Thule

af Jørgen Taagholt og Keld Hansen



Børn foran sygehusets jeep i Qânâq.

Fot.: Rolf Gilberg, 1963.

Vore omgivelser og livsbetingelser ændres gradvist fra år til år. Nye motorveje, lufthavne eller industrikvarterer dukker op, nye erhverv opstår, og andre udgår, men få steder i verden har vilkårene ændret sig så stærkt gennem de sidste 25

år som i Thule distriktet i Nordgrønland. Vi har derfor fundet anledning til at udsende dette temanummer af GRØNLAND i anledning af 25-årsdagen for Thule Basens åbning, den 1. november 1977, for at forsøge at give en baggrund

for denne udvikling, fortælle om områdets og basens historie, og om hvordan denne udvikling kom til at påvirke polareskimoernes hverdag i en sådan grad, at de selv tog initiativ til at flytte til nye lokaliteter.

Efter gennemførelsen af det største konstruktionsarbejde, der nogensinde er udført i det højarktiske område, i 1951–52, var den før så fredelige Pitugfik dal pludselig hjemsted for en forrygende aktivitet igennem 10–15 år, hvorefter aktiviteten – som følge af den politiske, strategiske og teknologiske udvikling – gradvis aftog. Hvor der i starten var mange tusinde amerikanske militærpersoner og kun ganske enkelte danskere, er der i dag 7–800 danskere og blot få hundrede amerikanere – hovedsagelig civile. Hvor luften før blev flænget af hvinene fra amerikanske jetfightere, er det nu den karakteristiske brummen fra Grønlandsflys helikopter – i dag eneste fly stationeret på basen – der høres over baseområdet, og mens Knud Rasmussen søgte at opretholde en vis postforbindelse med omverdenen og dermed med Danmark, også om vinteren via en hundeslæde-posttur over

Melvillebugten, ankommer SAS' store DC8'er nu med post til Thule distriktet direkte fra København ca. 3 gange om måneden.

Polareskimoerne – der har deltaget i mange store videnskabelige ekspeditioner, der i første trediedel af dette århundrede er gennemført netop på grundlag af disse eskimoers højt udviklede rejseteknik – har fulgt den teknologiske udvikling, først på nært hold, senere efter flytning til Qânâq, på nogen afstand og har adopteret nogle af civilisationens goder. Men med kritisk sans har de selv indført restriktioner for at beskytte det traditionelle fangererhverv og fangstområderne, f. eks. gennem begrænsninger i brug af påhængsmotor og snescooter.

Det havde været vort håb at kunne bidrage direkte fra de implicerede Thulebeboere, hvilket desværre ikke lykkedes. Men til trods herfor håber vi med dette nummer at kunne belyse visse sider af de seneste års udvikling i Thule distriktet, og samtidig give indtryk af Polareskimoernes evne til at værne om den grønlandske identitet.